

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 1/2 — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 1/2 — „
Egy hónapra 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYÜLLÖS**
Főmunkatárs: **IJ. MÓRÍZS PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:
Négy haszba petít sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többesért
írdetek alk. szerint jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díjmin
den külön beiktatásért 30 kr.

Papp Elek beszéde.

Elmondta a képviselőház 1897. július 26-iki ülésén.

P a p p Elek a h. nádudvari kerület kiváló orsz. képviselője tegnapelőtt az ülés hosszabbítási indítvány tárgyalásánál a képviselőházban az alábbi derék és hazafias beszédet mondta, mely — mint azt a fővárosi sajtó egyhangulag konstatálta — bár az ülés végére maradt, pártkülönbösg nélkül lekötötte a Ház tagjainak figyelmét.

A jeles beszéd szövegerintí szövegében a következőleg hangzik:

R a k o v s z k y István jegyző: P a p p Elek!

P a p p Elek: T. ház. Kegye-kedjék megengedni, hogy beszédemet holnapra hallasszam.

E l n ö k: Még 35 perc van hátra. A szabályok szerint még most nem is lehet a házhoz e kérdést intézni.

P a p p Elek: Készséggel meghajlok a házszabályok előtt annyival inkább, mert nem szeretném ha bármi tekintetben módosítanak (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

A szőnyegen levő tárgyat mindannyian ismerjük, tudjuk, hogy a kik a parlament tekintélyét, nyugalmát kívánják a pártok között a feszültséget elakarják oszlatni: mindannyian komolyan óhajják, hogy muljék el tőlük e keserű pohár, melyet egy véletlen hozott létre, amelyet magyarul másnak nem lehet nevezni, mint makacsságnak. Pedig akik vállalkozni mernek a haza sorsának intézésére, tudhatnák, hogy a politikában a makacsság olyan, mint bizonyos járványos betegségekben a íz, mely maga-magát emészti. Egy előrelátó politikus, még ha m g is van győződve arról, hogy az eszme, melyet meg akar valósítani, helyes: ha szembe látja magával a közvéleményt, elhalasztja annak megvalósítását. Hisz a reformokra az idő ép oly hatással van, mint az emeltyüre a távolság. Annál inkább esodálom, hogy midőn valóságai egy reactismus törvényjavaslat megvalósításáról van szó, azt csupa makacsságból nem vonják vissza.

Mondhatjuk, hogy semmi néven nevezendő reakcionárius tendencia nincs a 16. §-ban, de ez sem egyéb, mint pusztá állítás, amelynek bizonyítására érvtet felhozni nem lehet (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Az 1848-iki alkotásokat nekünk, akiknek olyan sajátságos viszonyunk van Ausztriával, fídel commissum kell megőriznünk, ahhoz csak hozzá tenni lehet, de abból elvenni nem szabad semmit. Már pedig az 1848-iki alkotás, sok közt, első helyen találjuk a szabadsajtót az iras szabadságának a védelmét. — Ha ezt bármi módon rangaljuk és ha a független közvélemény bíralata alól kivonjuk a sajtóban megjelent vétegeknek elbírálását és a megbüntetésikre való intézkedést, ez egy lépés hátrafele a közeledés a censurához, amelynek oldalait meglehetősen ismerjük a 48 előtti időkből, ismerjük a cenzorok képességeit, ismerjük azok rozakaratát. Hiszen tudják önök, hogy voltak olyan cenzorok, akik a »logarithmust« azért nem engedték kinyomatni, mert a »logarithmus« valami titkos írás, amelyben nagy veszedelem rejlik, (Derűtsé) és voltak olyan

cenzorok, akik a juridicus lapot azért nem akarták megengedni, hogy kinyomassák, mert a »juridicus« juridischnek olvasták.

T. ház) hogy a sajtószabadságnak megnyirbálásához mi hozzá nem járulhatunk, az nagyon természetes, mert a sajtószabadság megnyirbálása egyértelmű volna az 1848-iki törvényeknek reakcionárius irányában való megváltoztatásával. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Azt az érvtet nem fogadhatom el, nem tudom talán Groisz képviselő ur mondotta, hogy egyetlen törvény sincs ugy megalkotva, hogy az változás alá ne kerüljön. Hát igaz, hogy egyetlen törvény sincsen megváltoztatlanul megalkotva. Mi azt állítjuk külön a 67-ik törvényekkel szemben, de önök akkor ép az ellenkezőjét állítják és azt mondják, hogy ez »ne nyulj hozzám«, ez egy örökre megalkotott törvény, amelyet érinteni nem szabad, a sajtószabadságnak és a sajtótörvénynek az érintése azonban incidentaliter történik. Hogy egy paragrafus-al a perrendtartásba belevigyük a sajtó szabadságát biztosító résznek legfontosabbikát abba annál kevésbbé nyugodhatunk bele, mert ha vannak pótolni valók az 1848-iki sajtótörvényekben azokat a pótlásokat mellőztassanak egy szerves, egészen kidolgozott törvényjavaslatban megteenni, nem pedig egy a bünvádi perrendtartásba mintegy belesempészni. (Nagy zaj. Tetszés a baloldalon.) T. ház! én mindig abban a reményben voltam és még ma is abban a reményben vagyok, hogy meddig lesznek, azt nem tudom, hogy mi talán nem vagyunk oly szomorú helyzetben, hogy a mi államférfiaink ezen reactionarinak mutatkozó törvényjavaslatot ha a közvélemény oly impozansul nyilvánul ellene, mint a hogy nyilvánult a 16 §. ellen, vissza ne vonják, mert ha vissza vonják, a magas színvonalon álló tudósoknak és a t. miniszteriumnak csak előnyére fog válni, mert nem fog egyebet bírnak, az eszélyesség pedig soha sem magánembernek sem államférfiának nem ártott, az csak használt. Én tehát abból a gondolatból indulok ki, hogy még mindig meg van a mód és alkalom, hogy a t. többség a jobb meggyőződését vegye elő és be fogja látni, hogy ezen kérdéssel jár-zani, a parlamentnek nyugalmát végleg felzavarni nem helyes, nem eszélyes, nyugodt, körültekintő államférfiához nem méltó. (Helyeslés a szélsőbalon.) Hogy követelheti a t. többség a kisebbségtől ama t. többségtől elhangzottak hogy mintegy megalkodva oda menjen, bocsánatot kérjen, hogy bátorokod legjobb meggyőződése szerint reakcionárius törvényjavaslatot megtámadni, ezt uraim ne várják. Ezt követelni nem volna tisztesség öntöktől és nem volna hazafias eszelekedet tőlünk az ellenzektől. Mert hiszen mit teszünk, midőn e törvényjavaslat megvalósulását megakadályozzuk?

Azon szeretet és kötelességet teljesítjük a mire hivatva van a világító torony, Megmutatjuk a szirteket és őrvényeket, melyektől óvni kell nemzetünk hajóját. De ezzel többet teszünk azt, hogy megakarjuk óvni a többséget, hogy ne essék abba a bűnbe; mint az egyszeri gyerek, a ki azért verte meg a dajkáját mert jó tejet szopott tőle. Önök a 48-iki törvényeket akarják megnyirbálni, e melyeknek azesze alatt jutotak a padokra. Kérdem, hogy csak egyetlen liberális eszme hazafias gondolat a maga teljességében megvalósulhatott volna-e ha nem volna sajtószabadságunk.

Tehát minden olyan lépés, mely annak megnyirbálására tör, egyértelmű azzal, hogy a liberális eszme megvalósításának útjába áll, s ahik ilyen irányban akarják a sajtótörvényt módosítani azok álliberálisok. Ne mondják, hirdessék, hogy önök liberálisok, mert visszafelé haladnak, mikor ilyen törvénynek keresztül vitelére makacsul vállalkoznak. De van ezen kérdésnek egy másik oldala is, én ugyan azt sem hiszem el, hogy egészen ugy volna t. i. az mozdítik, hogy nem oda néz a kan-csi mézárós a hová ütni akar, egyéb a ezéja ezen egész manőverek, az, hogy a klotürt életbe léptessék. (Igaz ugy van a szélsőbaloldalon.) Azért állítják fel azt a tételt, hogy a parlamentáris rendszer meg van zavarva, a nyugodt tanácskozás ki van zárva, minden alkotásnak uja van álva, ugy hogy a miniszterium is kottlásában megzavartatott és a forradalom szélére vezettük Magyarországot. Én ezt nem hiszem hogy ez így volna, de azok sem hiszik akik azt hirdetik és a mikor ezt egy leheleire elmondják, hogy mennyire sajnálják ezen derék ellenzékot, hogy a csávába bele ment, mert e miatt kénytelenek a klotürt behozni. Pedig mily hasznót szolgáltatott volna az ellenzék az országnak, ha a quóta felemelését megakadályozza egy helyes kiegyezést forcírozott volna ki evvel a most kifejtett energiával.

Ezek a siralmas hangok eszembe juttatják Voltaire egy regényét, melyben egy gróf és egy pap szerepel.

A papnak az a betegsége volt, hogy neki mindig emótió kellett. Ezt tudván a jószívű gróf, érzékenyen elmesélte neki, hogy nagyreményű szép fia oly váratlanul tünt el az éők sorából, mintha villámcsapás ütötte volna agyon.

A pap ezen kisírta magát, a grófnak azonban nem volt fia és így meg sem hallhatott, de mégis nagyon emberséges dolgot cselekedett, mert az őre: papnak megvolt az emótiója. Ugy látom némelyek odaát is ilyen emótió betegségekben szenvednek, midőn siránkoznak azon, hogy belementünk a szak utcába, a minek most már nem lehet más vége mint így a klotürt.

Ne siránkozzék mi felettünk t. tuloldal, hanem keseregjen azon szomorú helyzet felett, a melybe önmaga jutott.

Mert azt még aztán nem regényből tudom, hanem a történelemből, hogy minden rendszernek vannak utópistái (Egy hang a szélsőbaloldalon: Es Tisza Pistái! Derűtsé) a királyságnak a királynál királyabb pápaságnak a pápánál pápasabb ferfiak voltak. Így vannak a Bánffy rendszernek is utópistái.

De a történelem tanítja, hogy ezek az illető rendszerek mindig csak kárára voltak és soha hasznára.

A Bánffy rendszer utópistái közelebb vihetik ugyan Bánffyt azon nagy erkölcsi úrhöz, melynek szélén áll, de magát a rendszert diadalra nem juttatják soha.

Elmondom miért. De ha már az utópistáknál vagyunk, egy kéressel járulok hozzájuk. Azt ugyan olvastam valahol már, hogy egy püspök egy tengeren zivatár alkalmával nehogy az istennek mindenhatósága gyakorlásában nagyon ki keljen fáradni, csak saját becses személyéért imádkozott, elfelejtette azokat, a kik a hajón voltak, tehát egy pernczig sem ringatom magam abban, hogy az utópisták a mi életünkért imádkoznak, legfeljebb csak akkor, mikor ahöz a passushoz

érnek: Uram szabadíts meg a gonoszól, (derűtség a szélsőbaloldalon.) De annyit már minden esetre elvárok, hogy ha édes testvéreknek nem is tekintenek bennünket, higgyék el, hogy mi a hazát ép úgy szeretjük, és a hazának sorsát ép úgy szívünkön viseljük, mint ők (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Jobban!) és engedjék meg azt nekem, hogy ha már ők egy vagy más, hogy miáltal azt nem mondom, mert nem is tudom, be — engedték betömetni szájukat, engedjék meg, hogy miénk nyitva maradjon és mi őszintén és nyíltan védelmezhesük a haza ügyeit (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) És ne cselekedjenek úgy a hazával, mint a hogy az egyszerű plebánosnak szakácsnéja a plebános tyukjaival cselekedett. (Derűtség. Halljuk a szélsőbaloldalon.)

Hát a plebános ur fogadott egy gazdaszonyt és a gazdaszony az első héten úgy beszélt, hogy: a tiszteletes ur tyukjai; a második héten azt mondta: a mi tyukjaink; a harmadik héten pedig úgy beszélt: az én tyukjaim. (Derűtség a bal és szélsőbaloldalon.)

Kérem, maradjanak meg a második héten és ne mondják és ne tekintsek a hazát a saját terített asztaluknak, hanem tekintsek mindnyájunk kincsének, a melynek jövedele felett egyformán járunk és kötelességünk örködni. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Most már csak azzal a kérdéssel akarok foglalkozni, hogy vajjon mennyiben áll meg az a két vád, a mely ellentünk emeltetett, az egyik t. i. az, hogy tönkre tesszük a parlamentek tekintélyét és azt egy nivóra süllyesztjük, a melyek a legbőlebbek és az isteni gondviselés által a magyar nemzetnek adott államférfiak sem lesznek képesek felemelni; a másik pedig az, hogy mi lopjuk az időt, a mikor ennyit beszélünk. Első sorban is a második kérdésre kívánok felelni. T. ház, az időt sokképen el lehet vesztegetni; az időt csinál, a mi nem kellett volna, inkább idővesztő, mint az, ki szükségtelen, sőt káros dolog létrejöttét megakadályozza. Én azt hiszem, nem mi vagyunk azok, a kik az időt lopjuk a tanácskozástól, hanem azok az urak, a kik olyan javaslattal állanak elő, mint a 16 §. A mi most már azt a kérdést illeti, hogy a parlamentaris musnak a tekintélyét mi alá akarjuk ásní.

Hát kérem szépen, nem akarjuk ezt el-

fogadni. Hanem megfordítva a parlamenti despotismust és azt akarjuk megakadályozni, hogy a népképviselői rendszer ne alacsonyíttassék le az önkényes közvélemény s a Bánffy-kormány-nak játékvá, hanem a szabadság tüzhelye, a parázsa legyen. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

S milyen módon kívánják ők ezt a szerintem veszélyes helyzetet megszüntetni és egy jobb, szebb jövő felé haladni. A szólásszabadság confiscálásával. Számoljunk e kérdésről röviden, de logice.

Endrey Gyula: Az okos!

Papp Elek: Hogy a sok beszéd nem mindig üdvös, azt a védőügyvédek tudhatják legjobban. T. ház, a szólásszabadság korlátozásával célt nem érünk, arra, ha kissé logice gondolkozunk, a magunk fejével és nem a Pulszky uréval, mindjárt rájövünk. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Az, hogy a kisebbség a szólásszabadságot a vegletekig vigye, mindannyiszor üdvös, valahányszor egy vésteljes törvény létrejövetelét akarják meggátolni. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) De ha visszaélné is a kisebbség a jogával, lehet-e bármily kemény paragraffussal megakadályozni azon elhatározását, hogy lehetelenné tegye a törvény megalkotását, végrehajtását? (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hisz ott van a passzív ellenállás, ott az utazára — kivétel a kérdésnek s rossz törvénnyel szemben a közvélemény mindig a hátunk megett van. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

De ha a parlamentben van a baj, nem a tüneteket kell gyógyítani, mint a kuru-szó van asszony szokta a belbajt flastrommal, hanem radikális kurával. Ha süppedékes a talaj, a talajt kell megjavítani; azt a gyékényt kell a többség alól kirántani, melyek most miniszteri parancsok és pénzes zacskók hatalma által állott.

T. ház! Vajjon a kuriai bíraskodás életbeléptetését, mely mindenestre egészségesebb viszonyokat teremtett volna, nem-e önköz taktikázták-e azzal, hogy bezárták időnapelött a képviselőházat! (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mindezeket látva, lehetetlen arra a gondolatra nem jutni, hogy nincs tiszta szándék a tulajdonal a tekintetben, hogy a ferdések kiegyenlítettessenek, a visszasságok elenyésztesseken s annyira, a mennyire a különböző pártok politikai partállása megengedi, az egymással ellentétben álló pártok

is közeledhessenek egymáshoz (Ugy van! a szélsőbalalon) s a lehetőség határai közt egymás iránt bizalommal és elismeréssel viseltesseken (Igaz! Ugy van! a szélsőbalalon.) Én, méltóztassanak elhinni, e tekintetben nagyon, de nagyon sajnálom azt, hogy a többség oly ferde nézőpontra helyezkedik, a melyről valóban soha sem láthatja meg a maga teljességében, a mit meglátni kötelessége volna.

Azt mondja: én vagyok a többség, mit beszéltek velem maroknyi kisebbség? Hiszen a parlamentaris rendszernek egyik legfőbb sarkalatos törvénye az, hogy a többség akarata érvényesüljön; a többség által hozott törvények respektáltassanak! Hat én sem az igazság, sem a méltányosság helyett a többséget el nem fogadom és kijelentem, mert a tapasztalat tanított meg bennünket arra, hogy az erőszakkal végrehajtott törvények igazában szentesítve soha sem lesznek. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalalon.)

Csak az a törvény van igazában szentesítve, a melyet az ország lelkiismerete és a közvélemény igazságszeretete szentesít. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalalon.) De ha már azon állápontra helyezkedünk is, hogy a többség akarata bizonyos körülmények között érvényesülni kell, azt kérdem én, hogy ezen tuhatalomnak ellenszere mi lenne más, ha nem a sajtószabadság, ha nem a szólásszabadság, a gyülekezési és egyesülési szabadság. (Helyeslés a szélsőbalalon.) Ezek azok, amik önköz előtt olyanok, mint a bika előtt a vörös posztó? Igen! A sajtószabadság, a szólásszabadság, az egyesülési szabadság és a gyülekezési szabadságtól úgy félnek, mint az ördög a tömjéntől. — Ha önköz a többség feltétlen jogára hivatkoznak, a parlamentaris rendszer mellett, akkor méltóztassék azon garanciákat is teljességükben és teljes őszinteséggel elfogadni, fentartani, a melyek a többséget korlátozhatják a tekintetben, hogy hatalmát nem fogja a szélsőbalalon terjesztetni. (Helyeslés a szélsőbalalon.) Egy hang a szélsőbalalon: Fejezd be már! Ne beszélj annyit!

Bocsánatot kérek, még egy jó félóraig beszélni akarok. Igaz ugyan, hogy már bezártam volna beszédem, de most már nem fogom bezárni. (Halljuk! Halljuk!) Azt Pulszkyval meg lehet tenni, hogy leültetik, de velem nem lehet.

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

Théma—problema.

Elhatároztam a minap:
Irok majd egy szerelmi dalt!
— Legyen ez — próba szerencse;
Hátha az ég is kevezne!

Elő hát! szép gondolatok!
Jertek! hadd hasonlítgatók,
Rózsához, csilághoz, menyhez,
Földi jóhoz, égi szenthez!

Ah, de hát mit? — az az hogy — kit?
Megakadtam valahogy itt!
S innent tovább majd hogy jutok —
— Magam is kíváncsi vagyok!

Lengyel Elza.

A vén pap.

— A „Debreczen” jogositott közleménye. —

Írta: Benedek Elek.

Egyedül mentem a temetőbe, mely hegy tetején, egy kis templom ajtajában huzódik meg csöndesen, némán. Vasárnap volt s közel s távol falukból ide szárnyaltak a harangok templomba hívó hangjai. Lelki szemem látni véltek a templomba menő népeket ünneplő

ruhákban, a leányok kezében rozsmaring, szegfü, legények kalapjában bokréta. S láttam a vén, a fiatal papokat, amint megállanak a templom ajtaja előtt egy-két szóra a hívekkel, míg el nem a harmadik harangzó is, aztán besétálnak a templomba, lengő palásttal vállukon. De annyi sok közt csak egynek az arcát látom tisztán, meglevenülten: az én drága halottamat, a szőzatos ajku paphácsiét, kit férfikoromban épp oly nagyok, szentnek, láttam, mint ifjontá s a ki most itt alszik porladozik. Vajjon megerzi e, hogy messze földről sirjához zárandokoltam: elrebegni egy röpke imát? Vajjon érzi e könyvem-t? . . .

A temetőben rajtam kívül senki, zavarlatlanul tarsalkodhatom drága halottommal. A toronyban második harangoznak, de nem gyülekezik a nép.

Aztán öszezesendül a nagy és kis harang és ime erre a hely oldalán fölbuganak egy teveteg járású öreg ember, kicsi, összetöpreődött alak. Szinte elkiáltom magamat: a vén pap! S folytatom tovább gondolatban: szegény öreg, még viszi az élet keresztyét. Vén pap volt már húsz év előtt s lám még mindig ő hirdeti Isten igéjét — de kinek?

A fekete magyarka: ezt láttam rajta mindig. Ebben prédikált először nyilván, ebben is temetik el majd. A palást, ő istenem, a szent palást kopott, avatag. Kitérve a hegytetőre, egy pillanatra megáll, visszafordult a falu felé s fátadtan legyintett a kezével. Ez a kézlegyintés mindent megmagyarázott nekem. A vén pap szelid haragja volt ebben s talán némi megnyugvás is a változhatlanban. A nép romlott, a nép vallástalan. A fiatal papokat meghallgatja

míg a hangjuk menydörgés: az öregek suttogásán elbóbiskolnak, aztán lassanként elmaradoznak mind. meg a szent életű vén asszonyok is. Azok is a fiatal papokat szeretik hallani s zugolódnak, hogy nem akar meghalni az öreg . . .

Ilyen a világ, ilyen. A vén ember álljon félre. Félre, félre. Na mindjárt megfelel erre a vén pap. Csak jöjjön közelebb, csak érjen ide.

Elébe megyek néhány lépést, köszöntöm s meglepetten néz reám a vén tiszteletes. Látom, hogy nem ismer reám s isten bocsássa meg bűnömöt, nem tudom elfojtani a mosolygást ezen a szent helyen leolvason a vén pap arcáról, hogy egy kicsit megrémült tőlem. Szinte kérdeni látszik, mit keres itt ez az idegen ur? Talán csak nem a templomba jött? Lelkét, mely olyokat háborgott a hívek vallástalanságon, templomkerülésén, most mintha kínos aggodalom szállotta volna meg. Esztendőnk óta minden vasárnap s bevarván az utolsó harangkondulást, lassan besétál a parókiaira, mert nincs egy lélek, egy istenes lélek, a kiért miatyánkó mondjon. Eszembe jutott egy szép költemény, melyet rég olvastam egy elhagyott rácztemplomról. A hívek lassanként kihaltak mind, a templom áll egy magában busan s elhagyatva, csak a gyermekek járnak föl néha a toronyába verébészéskért. Talán itt is kihaltak az emberek. Lehet, lehet . . . Annyi sirtó, annyi süppedt sirhalom. Minden talpalatnyi föld alatt porladozó csontok, a temető megtelt.

Igen, igen, megrémült tőlem a vén pap. Siettem megnyugtati.

E l n ö k (csenget.) Figyelmeztetem a képviselő urat; miután ezt felhozta, hogy a házban van egy határozata, mely szerint az ülések két óráig tartanak, a ház udvariasságából meg szokta hallgatni a szónokot kettőn túl is ha a szónok birtokában van; de ezt az udvariasságot hasonló kimérettel szokás viszonzni. (Helyeslés jobb felől. Mozgás a szélsőbaloldalon) Kérem, már most tessék folytatni.

P a p p Elek: T ház! Azt mondja szent vagy talán böles Salamon: (Derűtség balfelől) Nincsen állandó a nap alatt. A hatalom sem állandó, (Ugy van a szélsőbaloldalon) azért ha most azon urak, a kik a többséghez tartoznak, szeretnek a hatalom mellett sütközni, győződjének meg arról hogy be fog következni az az idő, a mikor százszor megbánják, ha a klotürt életbe léptetik, mert be fog következni az az idő, a mikor a magyar példaszó teljesedésbe megy, hogy t. i. «a ki másnak vermet ás, maga esik bele, nem más». Nem hiszem, hogy lett volna erősebb párt Európában, mint a francia konventben ami nő volt; az erőszaknak és megfélemlítésnek, rémítésnek minden fegyverét használta, azért még sem tudta successorát megsemmisíteni, mert soha egy párt sem semmisítheti meg utódját. Azért, hogy mi jelenleg kisebbségben vagyunk, kik e padokon ülünk, azért független 48-as eszmék nem olyanok, hogy azt klotürrel vagy zsandár szuronyyal agyon lehetne ütni. Csak az önök szabadelvű eszméiknek kell panzenátával utat nyitni, de a mi eszméinknek utat nyit a lelkiismeret, a hazaszeretet, a felvilágosodottság és a magasabb eszmék iránt való rendíthetetlen kitartás. (Ugy van a szélsőbaloldalon.) Mert ismert igazság, hogy nincs hatalom, mely az anyagi világban egy atomot megsemmisítené, az erkölcsi életben éppen úgy van, ha egy eszme egy atomnyi szabadság van valahol, azt már nem lehet terméketlenül tenni. egyetlen ember, ha erős akaratban képes jobb jövőt teremteni.

Ne bizakodjanak tehát el önök abban, hogy az isteni gondviselés véletlen játéka a hatalmat most az önök kezébe adta, mert az lehet másnap másképp is. En a politikában is a t a felfogást hirdetem, annak a felfogásnak vagyok embere, hogy amit másnál karhoztatok, azt magam sem teszem meg. En oly fey verhez amely önök szólásszabadságát, önök

— A nagybácsi sírjához jöttem tisztelet-s urambátyám.

— A nagybácsi a nagybácsi motyogott a vén pap, ő is pap volt, pap. Nagy eklézsiában. Szép tudományu, szép szavu pap. De az en eklézsiám, ő az én eklézsiám!

— Kicsi ugy-e?

— Kicsi s ebből a kicsiből is kihaltak a régi jó kepéző nemes urak a Kunok, a Kőncsiek a Bodók és számosan. Akkor még templomba jártak az urak is, a parasztok is. Most nezze, senki sem jár.

Par lépésnyire egyszerű sírkövön egy név tünt a szemembe. Nem is annyira a név, mint az alája irt szám: élt 96 évet.

— Milyen szép idő! Ezt csak falun lehet megérni. Ugyan hány éves tiszteletes urambátyám?

— Tízszáz kevesebb.

— S még mindig az Ur szolgálja!

— Az vagyok s maradok is halálomig. Lemondanék, de mire? Kétszáz forintnak a fele ugy-e száz? Ebből meg elni ugy-e nem lehet?

— A két százból vagy a százból?

— A százból uram, a százból. Mert ha nyugalomba megyek, csak fele képét kapom, a másik fele az új papé.

Szegény öreg, vajjon gondolt-e arra, hogy ő itt az utolsó pap? Hogy csak a régi világ gyermeke érhetett itt késő öregséget, eltámasztva sok, sok gazdag nemes embert a két száz forintos kepe mellett. Meghaltak szép férfi korban, nélkülözést nem ismerve s im ő el, itt bolyong a temetőben, mint egy feljáró lélek.

parlamentí működésének szabad mozgását meg akadályozná, sohasem nyulnék, tehát méltán elvárom a többségtől, hogy szintén megválogassa a fegyvert és a czelelon tul ne löjjon.

Most még meg van az az összekötő hid, melyvel a köztünk levő irt áthidalhatják, nincsen teljesen felszedve, nincsen elégetve, daczára anuak, hogy sok hatalmas felszólalás történt a tulajdonról, nincsen elégetve tehát addig mig teljeseu el nem lesz égetve, tegyék meg önök a lépést arra, hogy az önök által is visszaszának lehetetlennek tartott parlamentí helyzetet változtassák meg és a normális mederbe tereljék a tárgyalásokat. Ez a kéréssem. Ha ez nem sikerül, akkor mint egy ember állunk egész tárt mellet azon durva és hazafiatlan támadások ellenében, amelyeket szűr alatt most előkészítenek. (Élénk helyeslés balfelől) Nem fogadom el a javaslatot. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

E l n ö k: A holnapi napirendre nézve javaslatba hozom, hogy ugyanazon tárgyak ugyanabban a rendben tüzesenek ki, melyek a mai ülés napirendjén voltak. Elfogadja a ház? (Elfogadjuk.) Ezt, mint határozatot ki-mondom és az ülést bezárom.

A feledékeny segesváriak.

— Petőfi ünnepe és a mellőzött Debreczen.

— Saját tudósítónktól.

Debreczen, jul. 29.

A segesvári csatatéren hazafiás, lelkes ünnepet ül a magyarság szombaton. Az ország legnagyobb költőjének, a magyar Tyrtusnak Petőfi Sandornak az emlékszobrot fogják le-leplezni s koszorúkkal beborítani e napon...

Ott esett el a gyászos csatatéren, hol Bem apó szerencse csillaga lehanyatlott, kőzák lovak taposták össze a költő véres testét kit névtelen bajtársaival temettek a közös, mézszel leöntött sírba...

A kegyelet, a hála szobrot állít ott költőjének, ki a magyar szabadsáért lantját karddal cserélte fel. — A képviselőház, váro-sok, vármegyék, tudományos akadémia, a különféle egyletek, a 48-as honvédek mind küldöttségileg ott lesznek az ünnepen, mint a lapokból olvasni lehet s mind lerakják koszorúikat a költő szobra elé...

De hiában kerestük a városok, vármegyék

És nem mond le halálig, mert akkor nem élne meg... Hát csak szép az élet, szép!

Elnémult a harmadik harangzó is, a toronyból zakatoló léptekkel lejött a harangzó s nem is törődve a vén pappal, bezárta maga után az ajtót s mint a ki dolgot vegezte, ment haza egyenesen.

A templom főajtója zárva ki tudja, mióta. Közben kísélt a kántor is s hol ream, hol a papra nézett. Igazán kíváncsi voltam, hol mennek be Isten házába. A vén pap zavartan tipegett, körülnézett s valamit motyogott, talán elmondanánk egy imádságot... legyen, igen, talán szerencsénk lesz. Nem mondhatta a jó öreg: legyen szerencsénk.

— O, segítette ki a kántor, ilyen nagyvárosi ur, mit lát, mit hall egy falusi templomban.

— Az Isten háza mindenütt Istenháza, mondám én, de egyelőre itt maradok a temetőben.

Nem a artam sem megijeszteni, sem megbántani; színellet szórakozottsággal tovább mentem s szedegetni kezdtem a vadvirágot a nagybácsi sírjára. Aztán lopva, vissza-vissza tekintettem, hadd lám, mit tesznek Isten szolgálai; lassan, félve elindultak a szegények s egy ideig a templomtól védve, mentek mendegéltek be a hegy oldalán hazafelé, a parokiára. A hegy aljából lopva visszaneztek, vajjon látom-e őket. Nem. én nem láttam semmit: buzgón tépdestem a vad székfűt s egybekötvén bokrétaimat, a sír fölött elmondtam egy Mi-atyánkot Istennek vén szolgálja helyett.

Vajjon felhallott-e az égbe?

között Debreczen város és Hajdúvármegye nevével, hogy képviselőket s koszorúkat küldenek a hazafiás nagy magyar ünnepre, nem olvashattuk sehol, nem láthattuk sehol? És az egyesületek között a Csokonai kör megbízottjairól s koszorújáról sincs szó említés téve?

Pedig a Petőfi emléke a kegyeletet, az elismerést — úgy hisszük — megérdemelné Debreczen, a legnagyobb magyar város részéről is, hisz Petőfi meg a legnagyobb magyar költőnk volt, ki titokzatos halálával is megszentelte nevével?

S hisszük, hogy Debreczen hazafiás részvételével nem is maradt volna el a segesvári ünneplők sorából, ha oda egyáltalán meghívott volna. Mert a tevékeny fáradozás közepette a segesvári Petőfi-ünnepély rendezői s a szoborbizottság tagjai teljesen megfeleltek Debreczenről, mely feledékenység, lesz az oka, hogy a legnagyobb magyar költő ünneplésén a legnagyobb magyar város képviselve nem lesz.

Irtuk pedig ezt azért, mert nem szeretnők, ha Debreczen hazafiasságának valamelyes roszakarat ez alkalomból kétes híré, költen és hogyha már mégis reánk követ vetnekt ne kiméljék legalább afeledékeny segesváriakat illetőleg az ünnepély feledékeny rendezőit sem.

TARKA-ÉLET.

A klotür.*)

I.

Klotürt a magyarnak!
Én is azt kívánom.
Hozzad Bánffy báró,
De hamar, nem bánom.

Elég volt a szóár,
Csaknem égig ér fel.
Másképp kell beszélni
Csudar Bécs fejével.

Klotürt a magyarnak!
Lánczot a kezére,
Szivére, szavára!
Igy tér majd eszére

Igy jut majd eszébe:
Bécs bolondnak tartja.
Igy jut majd eszébe:
Hol van kurucz kardja.

II.

Óh én jól ismerlek,
Nagy türelmü nepem,
Addig nem haragszol,
Mig nem ütnek képen.

Üssétek a magyart,
Rugjátok, köpjétek!
Mint az isten-nyila.
Akkor csap közétek.

Sebestyén diák.

A kutyák gyűlése a kenyérpiacon.

— Tüntetés a főkapitány ellen.

Tegnap a konyak után városunk kisebb és nagyob fajta kutyái látogatott gyűlést tartottak a kenyérpiacon s az első műize» társulat vasbódéja mellett.

A hatóság részéről a sarki rendőr támasztotta a «Kis-Pipa» kapujának az ajtaját s elmerülve kurizált a szakácsnőnek...

A kutyák gyűlését egy érdemes komondor nyitotta meg, ki évek óta hűléktalanul kóborol, de még idáig mindig elkerülte a peczér kezét.

— Csau, vau kutya polgártársak és testvérek, mi összejöttünk itt, de nem mint sokan gondolják, hogy tüntessünk a gázz világítás ellen, hisz ennél áldottabb sötétebb világosságot úgy sem kapnánk, sem hogy felhabzsoljuk a rózsák piacznán elhullajtott csontokat; s egyéb élelmi hulladékokat. Hanem Csau, vau kutya

* Kisé megkéselt ugyan, de az igazság mindig igazság marad, tehát kiaduk.

Szerk.

testvérek, jól ismert olóttetek a sérelmes dolog hogy a debreczeni főkapitány úrral — Au! Vau! Kurr! Murr! Haf! Haf! vonították különbnél különbféle hangon a kutyák, mikor e nevet meghallották, mintha csak azt akarták volna ugatni, hogy abczug . . .

— Csau vau kutya testvérek, tehát ez a főkapitány elrendelte, hogy minket a peczerek fogjanak le s bunkózzanak le, ha szájkosár nélkül sétálunk az utcán, hivatalos vagy magánügyeinke t végezve . . . Hát kedves kutya véreim ez barbarság törvénytelenég velünk — polgári kutyákkal így eljárni, kikért gazdáink rendesen befizetik az adót, kik a háznak oltalmára vagyunk az éjszakai tovajokkal szemben, kik közül igen számosan egyedüli szórakoztatói s vigasztalói vagyunk tekintélyes és előkelő vénkisasszonyoknak s a kik holtunk után önzetlenül szolgáltatjuk bőrünket új és újabb nemeseke czimeres leveleül is? Kérdjük mi embereges kutyák, a kik ez ideig minden párt-politikától távol tartottuk magukat, hogy érdemeljük-e mi ezen szigorú, statáriális eljárást, hogy ifju életünket virágjában durva sintér kéz pusztítja el, hisz meg a legutolsó utonálló felett is jogvégezett emberek mondanak ítéletet? Az hogy közülünk is kerünek ki veszett ebek, az nem indokolás, mert hisz a főkapitány úrral embertársai között még többen vannak ilyen dühöngők s az igen tisztelt főkapitány úrral még sem bunkóztatja le őket, holott sokkal kártékonyabbak, mint mi ártatlanul üldözött kutyák.

— Haff, haff! vonították helyeslőleg közbe a pincsi, mincsi, rattli, buldogg és egyéb más boldog-talan kutyák.

— Minket persze, talán mert hogy a tovajoknak olyan nagy ellenségei vagyunk, mindjárt megátának, befognak, ha nincs szájkosarunk, mintha csak mi volnánk egyedül a szabályrendeleteknek áthágói Debreczenben? Arra persze, nincsen törvény, hogy a kávéházi kaszínók a kasszából kiünek az udvarlok mellé mulatozni, élelgetőzni, csokolódozni, lederkedni még a legelső rangú kávéházakban is, pedig talán ezeknek a hölgyeknek néme-lyikére még jobban ráferne a szájkosár, mert akit ők egyszer megmartak, azon már Högyes sem mindig segít, sőt gyakorta a kis Pál a y-t is cserben hagyja a tudománya? . . . Meg a kávéházi kártyabarlangok sisszeiről is mit beszélünk mi kutyák, a kik ha már így benne vagyunk a páczban, nem hallgathatjuk el azt sem, hogy —

Ennél tovább azonban nem vakoghatott a tapasztalt komondor, aki pedig, amint belehevült, alig hanem a gáz világitásról is ejtett volna egy két szót, mert a sarki rendőr meg- unván végre a sok kutya csaholást egy fel- téglát a gyűlés közepébe hajított, mire az egész gyülekezet vonitva szejjel szaladt, anél- kül, hogy sérelmes ügyükben érdemlegesen határoztak volna vagy az érdekesebb teleple- zéseiket ki v a k o g h a t t á k volna! S így olvasóink is kénytelenek lesznek e töredékekkel megelégedni az első debreczeni kutya gyűlésről, melynek lapunk részéről szem es fültanuja volt:

Paulus.

A villany.

A villanynak a városházán
Nem sok barátja van,
Pedig a mindenség szívében
Ez ám a vérfolyam.

Aztán lehet, hogy némely erben
Már megcsappant a láng
S elkele villany a tanácsban,
Még otthon is — talán.

Sebestyén diák.

Simli Mariska a börtönben.

— A papkisasszony kultur lapot alapít Gráczban —

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, július 29.

Lapunk f. hó 27-en megjelent számában már közöltük fővárosi tudósítónk azon érdekes távirati értesítését, hogy Simli Mariskát a bírheid pap-kisasszonyt Gráczban letartóztat- ták s azóta fogva tartják . . . A hír szerint feketé sejmes hosszú papruhás kisasszonyt „csalás” miatt tartóztatták le. Az excentri- kus, de igen művelt magyar leány esete természetesen nagy feltűnést keltett. Most azonban tudósítónk értesülései szerint kiderült, hogy valami nagy csalásról szó nincsen hanem inkább abból támadt a pap-kisasszony kellemetlensége, hogy az idegen földön teljesen kifogyott a pénze.

Ugy történt ugyanis az egész dolog, hogy Simli Mariska egy egyfogóu bérkocsival tett szombaton rövid utat. Mikor leszállt a kocsiról és fizetni akart, nem volt több pénz a zsebében, mint het krajczár. A kocsis nem látított, rendőrt szólított elő, a ki Simli Mariskát bekísérte a rendőrséghez. Itt aztán ismét követelték tőle a két forint kocsi- pénzt, a mit azonban a szegény leány nem tudott előteremteni, habár több gráczai ismerőséhez fordult segítségért. Édesanyja is hasztalan iparkodott őt kimenteni a börtönből, a ren- dőrség megindította ellene csalás miatt az el- járást s minthogy a bérkocsiszámlája még mindég kiegyenlítettlen, Simli Mariskát eltol- colják Szekes-Fehérvárra.

A nagy nyomoruságba süllyedt leány hajdan szebb napokat látott. Atyja gazdag molnár volt Szekesfehérvárott s leányának nevelésére sok gondot fordított. Simli Mariska már évekkel előbb, mikor még hire hamva sem volt a leánygimnáziumnak, kitűnő ered- ménynyel erettség vizsgálatot tett a szekes- fehérvári ciszterciata főgimnáziumban.

Az utóbbi időben különös exaltált ter- mészetű lett. Egyre másra kalandos terveket eszelt ki k u l t u r lapokat alapított hol Sarbogárdon, hol Bodajkon, hol Debr e c z e n b e n. — Legutóbb Grácz- ban adott ki ilyen újságot, melynek minden sorából kitetszett, hogy a papi reverendában járkáló szerkesztőnő olvasott és művelt leány, de gondolatait nem képes rendbe hozni. Ugy látszik, sajátos és egyáltalán nem termé- szetes észjárása hozta konfliktusba a gráczai bérkocsissal is?

A pap-kisasszony Odyszeája egy újabb befejezettel lett gazdagabb, bizony tanulságot merithetnének eseteiből a női emancipációs számos elvakult hívei. Mert ha Simli Maria kisasszony is a f ő z ó k a n á l - n á l meg maradt volna, aligha támadtak volna ilyen kellemetlenségi, mint reverendás kultur lap alapítójának?

Utca elnevezés és házszámozás.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jul. 28.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága mai folytatolagos közgyűlésében tárgyalta dr. Fejér Ferencnek az utca elnevezés és házszámozás mielőbbi végre- hajtásának elrendelésére vonatkozó s az ügyet a szeptemberi közgyűlésre kitűzni kívánó indítványát. A tárgy felett érdekes vita indult meg, melyet a következőkben ismertetünk:

Dr. Fejér Ferenc ajánlja indítványa elfogadását, mely közegészségügyi, közrendé- szeti szempontból oly fontos, hogy valóságos szerencsétlenség, hogy még nincs meg.

Komlóssy főjegyző polgármester helyettes azzal a módosítással, hogy a nov. közgyűlésre kívánja halasztani, elfogadja Fejér indítványát.

Dr. Burger legalább a házszámo- zást kívánna a szept. közgyűlésre kitűzni.

Dr. Nagy Zs. a főjegyző indítványát fogadja el s kéri, hogy a javaslatot a tanács mielőbb nyomassa ki, hogy mindenki hozzá szólhasson, mert pl. ő igen sok kifogásolni

valót talált benne már most is, felületes olva- sás után.

Dr. Wolafka Nándor nem tartja a házszámozást és utcaelnevezést egymástól elválaszthatónak, hanem ő is szükségesnek tartja a kinyomatást a bizottsági és tanácsi megvitatás után, de nem három-négy nappal, hanem 2—3 héttel a közgyűlés előtt nyomassa ki a tanács.

Oláh Károly tanácsnok kijelentvén, hogy hivatalba lépésekor rögtön indítványozta s örömmel vette tudomásul; hogy már mun- kában is volt, ő mindenben hozzájárul Wolafka indítványához.

Gr. Dégenfeld József elnöklő főispán nem kíván belemenni a részletekbe, de annyit már ma szükségesnek tart jelezni, hogy az utcák mai elnevezésének olyan fel- forgatásába, mint a milyet az adhoc bizottság javasol, semmi esetre sem tudna belenyugodni. (Általános helyeslés.)

Mivel más a tárgyhoz szólni nem kívánt s dr. Burger Péter indítványát vissza- vonta, dr. Fejér Ferenc pedig a főjegyző és Wolafka módosításaihoz hozzájárul, elnök kijelentette, a közgyűlés egyhangú határozata- ként, hogy utasítja a tanácsot, miszerint az utcák új elnevezésének s a házszámozásának ügyét a novemberi közgyűlésre kellőleg oly időben készítse elő, hogy az már a közgyűlés előtt 15 nappal kinyomassék s a közönség rendelkezésére álljon.

Táviratok.

Petőfi emléke a házban

Budapest, jul. 29 a »Debr. ered. táv» A képviselőház mai ülésének elején felolított Rátkay László s röviden bár, de gyö- nyörően indokolta indítványát, hogy a Ház nevében tegyen küldetés szombaton a seges- vári Petőfi szoborra k o s z o r u t. A s z a b a d s a j t ó s a Talpra magyar u g y m o n d i k e r t e s t v é r e k. A hazaszeretetről és a szabadságról senki P e t ő f i n é l s z e b b e n n e m é n e k e l t s v a u e a parlamentnek szebb törvénye, mint a sza- badság és hazaszeretet? Ez pedig P e t ő f i szívében mint eszményben egyesül. Kéri indít- ványa elfogadását. (Élénk éljenzés és taps a szélsőbaloldalon, s z ó n o k o t számosan üd- vözlök.)

Bánffy br. miniszterelnök kijelenti, hogy az indítványhoz elvben hozzájárul, de a tárgyalást holnapra kéri halasztani. (Általános helyeslés.)

Elnök ezt határozatilag kimondja.

A cukoradó.

Budapest, július 29. (A Debr. ered. táv) A képviselőházban Rátkay László indít- ványának holnapra halasztása után Eötvös Károly aolt fel, hogy elmondja záróbeszédé- a cukoradójavaslathoz beadott h a t á r o t z a t i javaslat mellett. — Kijelenti, hogy a pénzügyminiszter olyan vádakkal iffette az ellenzék, amelyekről neki nem szabad hallgatni még most se. (Ez a három szó alta- iános feltűnést keltett a Házban, mert min- denki a körülbelül megkötött, de feltételeiben nem ismert kompromisszumra g o n d o l t.) Ezután czáfolja a pénzügyminiszter érveit s határozati javaslatát elfogadásra ajánlja. Utánna Sima Ferenc mondott hosz- szabb beszédet határozati javaslat védel- mére.

Ujdonságok.

* Városi közgyűlés. Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága ma d. e. 9 órakor tartott folytatolagos közgyűlésében alig 2 és fél óra alatt letárgyalták a júliusi közgyűlés naprendjére kitűzött összes tárgya- kat. Az egyes tárgyak elintézéséről ujdonsági rovatunkban számolunk be.

*** Vég Gyula jubileuma.** — Vég Gyula t. főkapitányának e hó 31-én lesz a város szolgálatában eltöltött 25 éves jubileuma. A városi tanács alkalmával 31-én este 8 órakor a Bika szálloda dísztermében bankettel tisztelték meg a t. főkapitányt. Vég Gyula t. 1872 július hó 31-én választották meg rendőrfőkapitánynak, a közönség bizalmát a közönségi bíróság teendőivel erre rá 1 évvel rendőrfőkapitányi tisztséget megválasztásától egészen a mai napig a második kerület kapitánya, mignem múlt évben t. főkapitányi nevezetelt ki.

*** A nagy tóplomb építése.** Az ev. ref. egyháztanács tudvalevőleg az iránt kereste meg a városi tanácsot, hogy a nagytemplom felújítására tett újajánlata céljaira 70000 drb. körkémenczei cserélgát díjmentesen bocsásson a város az egyház rendelkezésére. A városi tanács a felajánlást kiutaltvagyta ugyan, de mivel az adományozás a közgyűlés hatáskörébe tartozik, a kérelmet ma előterjesztés tárgyánál fogva a közgyűlés egyhangúlag hozzájárult.

*** Dankó Pisták Debreczenben.** Mint Szolnokról távirati uton értesülünk, Dankó Pista a nótaszerező, társulatával együtt ismét Debreczenbe érkezik. Még pedig már holnap, július 30-án este megtartja az első zene és dalestélyét az „Angol-királynő” szálloda kerthelyiségében. Dankóék szombat és vasárnap este is itt fognak maradni. Felemlítendőnek tartjuk, hogy Dankó társulatánál vendégszerpelni fog mindhárom estén Lányi Géza is a népszínház kitűnő cimballomművésze, ki mint dalszerző is az elsők között való. Új tag lesz a debreczeniek előtt Kósa operaházi énekes is, ki a Dankó társulatának szintén jeles művész tagja. Érdekessé felemlítendő, hogy Lányi Géza szerzte a bübajos szép „Tavaszi elmúlt, a rózsának lehullott a szép virága” nótát is.

*** A Fröbel gyermek kert segélye.** A helybeli Fröbel gyermek kert egylet az iránt kereste meg a város hatóságát, hogy 10 éven át évi 200—2000 frt segélyben részesítse a gyermekkertet. A törvényhatósági bizottság min. közgyűlésében a tanács javaslatára tekintettel arra, hogy a város a kisdévodák felállítására kötelezve van s ebbeli kötelezettsége teljesítését már a kormány is megsürgette, ily hosszú időre nem tartotta lehetségesnek magát lekötöni, mivel azonban tény, hogy a gyermekkert ma egy közönségi kisdévodát pótol, a kért segélyt 2 évre meazán határozta s ennek fedezetéről az 1898 és 1899 évi rendkívüli költségvetésben fog gondoskodni.

*** Huszonöt éves találkozó.** Érdekes találkozó volt ma d. e. — Régi iskolatársak találkoztak, kik 25 évvel ezelőtt tettek erejtseget az öreg kollégiumban. Ez iskolatársak névszerint a következők: Bartók Mór kir. mérnök Szatmárról, Bartók Eszter Béla városi orvos Turkeve, Benedek Sándor közig. bíró, Berencsényi Gábor ügyvéd H. Nánás, Bernáth Lajos ev. ref. lelkész Tenke, dr. Csikos Sándor orvos Debreczen, György Ferencz (nejevel) ev. ref. lelkész Ercsi, Hajdu Zsigmond ref. lelkész, püspöki titkár Debreczenben, Hollander Dezső ügyvéd Debreczen, Horváth Sándor táviró főtitkár Debreczen, Kovács Márton tisztviselő (nejevel) Budapest, Medgyessy Ferencz pénzügyi titkár, Mihály Károly (nejevel és leányával) Tasnád, Papp Lajos táviró főtitkár Debreczenben, Róbel Román miniszteri számvizsgáló Budapest, Sós Albert szolgabírósi írnok (nejevel) Debreczen, Sterner Gyula ügyvéd Budapest, Sternberg Gyula ügyvéd N. Károly, Szathmáry Károly főszolgab. Bihar-Torda, Széles György ref. lelkész Tépe, Szilágyi Imre ügyvéd Debreczen, Thierri Adolf székesfővárosi üzletvezető Budapest, Szűcs László birtokos H. Nánás, Városi Sándor tanító (nejevel) Békés, Ujvári Kálmán honvédezdorvos (nejevel s gyerme-

keivel) Kecskemét. A régi tanulóársak reggel 9 órakor a kollégium tanács termében gyűltek össze, honnét az oratoriumba mentek hálaadó istentiszteletre. Az istentisztelet előtt Szotyori Nagy Károly művésztervezővel orgonázott. — Majd a kollégium mostani berendezését s a könyvtár tekintetét meg. Egy órakor pedig a nagyerdei Dobos pavillonban gyűltek össze, hol számos felkészült mondat az ebéd utáni rózsás hangulatban.

*** Tányérozás.** Mikor a nagy műbizalmcsinálás és csinadratta az új katonai tisztképző intézetek körül lecsillapult, a honvédelmi miniszter olyan eszközöz nyújt, amely a honvédezenekaroknál nem, legfeljebb a cseh tamburásoknál és a veteránoknál van szokásban ez idő szerint. Nevezetesen elindult a törvényhatóságok közé tányérozni, hátha löknek az osztrák hadsereg számára nevelendő ifjak részére egy két alapítványt. S a miniszter jól számított, a törvényhatóságok úgy tánczoltak, amint a muzsikált s kirendelt előtánczosai, a főispánok az ordóban kiadták. — Sajnos, Debreczen sem maradt hátra ebben a tányérozási komédiában s a városi tanács egyetértően a jog- és pénzügyi bizottsággal azt a javaslatot tette a közgyűlésnek, hogy a honvédfőreáliskolában 1 drb évi 400 frtos s a honvéd hadapród iskolákban 2 drb évi 200—200 frtos alapítványt, tehát összesen 800 frt évi kiadást vállaljon magára a közös hadsereg kvótánélküli szaporítása érdekében. S a közgyűlés nem akadt ellene hang, mindössze a feltételei felől vitakoztak az alapi ványak s egyhangúlag elhatározták, hogy az alapítvány megtevéséről a honvédelmi miniszteriumot értesítik, a betöltendő helyekre az ajánlási jogot debreczeni ifjak részére a város magának tartja fenn még akkor is, ha esetleg az ajánlatok egyike sem felelne meg — külön alapítóklevelet azonban nem állítanak ki s ezen határozatot jóváhagyás végett a belügyminiszterhez tarjesztők jel.

*** Az ev. ref. egyház nyomdászamlája.** A város tudvalevőleg egy bizonyos összegig ingyen dolgozik a debreczeni ev. ref. egyháznak. Ez az összeg a városi nyomdának horribilis árszabása folytán alig elegendős az évi szükséglet fedezésére. Történt, hogy a tavalyi millenárius év követelményei az egyház nyomdászamláját 345 frt 20 krral emelték a megállapított összeg fölé. Az egyháztanács ennek folytán kérvényt adott be a városhoz e tartozás elengedése iránt. A jog- és pénzügyi bizottságot azonban megszállta a takarékosági láz és a helyet, hogy a városi nyomda kezelésében indítványozott volna jövedelmező változtatásokat a millenárius hangulatot dobta sutba. Véleményében a város is osztozott s így került az ügy a városi közgyűlés elé, mely minden tanácsi javaslat megszállásának hangulatában lévén, az ev. ref. egyházat is elutasította méltányos kérelmével. Pedig csak szólni kellett volna az érdekében s megváltozik a hangulat. Az igazságot hallgatnók el, ha kiírnók, hogy dr. Wolafka a Nándor felakart szólalni az ev. ref. egyház kérelme érdekében azonban mivel a főispán rögtön a javaslat felolvasása után szóra nyitotta ajkát, leült, hogy annak végeztével beszéljen. A főispán azonban nem a tárgyhoz szolt, hanem egyenesen a határozatot mondta ki az elutasító tanácsi javaslat értelmében s így Wolafka már csak a fejét csóválta, de nem segíthetett a delgon. Hisszük, hogy ha az ev. ref. egyháztanács még egy kérvényt ad be, más eredménye lesz.

*** Halnak halnak.** Ábrahám és szentgaáli Falussy Mihály, N. Károly város volt r. főkapitánya hossza szenvedés után elátnak 77. évében elhunyt Ér-Endréden. A boldogult mint honvéd főhadnagy küzdötte át a szabadságharcot s edesapja volt a Debreczenben is jól ismert kiváló fiatal ügyvédnek dr. Falussy Árpádnak.

*** 300 forint a nyomdászkongresszusnak.** A debreczeni könyvnyomdászok önképző és segélyző egylete tudvalevőleg kérvényt adott be a városhoz, hogy augusztus 20-ik nyomdászkongresszus céljaira 500 frt segélyt szavazzon meg a közgyűlés. A törvényhatósági bizottság mai közgyűlésében tárgyalta az

ügyet s elismeréssel kell megemlékeznünk róla, hogy teljes jóakarattal, mint az Debreczen legrégebb nyomdája fentartó testületétől várható is volt. A jog- és pénzügyi bizottság ugyanis 200 frtot javasolt s ehhez a tanács is hozzájárult. Akkor felállt dr. Wolafka a Nándor s 300 frtot javasol, utána pedig Róshler Richárd 400-at. A közgyűlés egyhangúlag 300 frtot szavazott meg a nyomdászkongresszus céljaira.

*** A „statutum”.** Debreczen sz. kir. városának egyébb régi különlegességei között van egy „statutum”, mely szerint tanyai birtokot vétel után csakis okleveles polgárok szerezhetnek. Ezt azonban már régebbi idő óta kijátszák akként, hogy a vevő és eladó ajánlkozási szerződést kötnek s ekkor — valamint örökség útján — minden akadály nélkül bárkire átriható a tanyabirtok telekkönyvileg, tehát a statutum ma már amellet, hogy a modern kor szellemének sehogy sem felel meg, végre sem hajtható. A dolgok ilyen állapotában történt most, hogy ifj. Boczkó Sámuelnél szül. Dr. Agota a Natália és Dr. Agota Miklós azt kérték a városhoz, hogy engedje meg pusztamacsai földbirtokuktól a statutum törlesztését. A városi tanács a jog- és pénzügyi bizottsággal egyezően nemcsak a kérelem teljesítését hozta javaslatba, hanem egyszerűen a statutumnak teljes eltörlését javasolta. — A mai közgyűlésen dr. Nagy Zsigmond szólalt fel ez ügyben s kijelentette, hogy a statutum általános eltörléséhez készséggel hozzájárul, hanem addig, míg fennáll kivételeket nem hajlandó tenni. Ábrahám László t. főügyész, ki a javasolt határozatnak a bizottságban is ellene volt, ezzel szemben elvitatta, hogy a statutum ügyét így hirtelenben végleg elintézni nem lehet s ezért e kivételes intézkedés van most helyén s egyben indítványozta, hogy utasítsák a tanács ez ügyben a novemberi közgyűlésnek végleges javaslatára. A közgyűlés ezt elfogadta.

*** A martinkai iskola építése.** A debreczeni ev. ref. egyházmege esperesi hivatala ntján a martinkai leányegyház az iránt kereste meg a városhoz, hogy az ott építendő iskolához, melybe a nagy Cserérol sok debreczeni lakosnak gyermeke is jár, fában és téglában építési anyagot adjon. A törvényhatósági bizottság mai közgyűlésében a kért téglát és faanyagot összesen 200 frt értékben megszavazta s erről az esperesi hivatalt értesíteni határozta.

*** Sertészhizláló telep felállítás.** Nagy Jakab debreczeni sertésüzemelő még a múlt évben folyamodott a rendőrfőkapitány, mint elsőfoku iparhatósághoz, hogy a Homokkert mellett a Dószeg felé vezető országutól jobbra első majorsági földjén sertészhizláló telep felállításához telep engedélyt nyerjen. Az elsőfoku iparhatóság Nagy Jakabot kérelmével elutasította, még pedig azzal az indoklással, hogy a major, hol a telep felállítását kéri, a város beiterületehez tartozik s az egészségügyi szempontból alkalmas a lakosságra, de még azért sem engedélyezte meg, mert az a hely a tervbe vett város rendezését hátráltatná. A tanács, mint másodfoku iparhatóság az elsőfoku iparhatóság az elsőfoku iparhatóság határozatát helyben hagyta. A miniszter elé került az ügy ki tegnap érkezett leiratával utasítja az elsőfoku iparhatóságot, hogy a kért telepengedélyt adja ki, mert az elutasító elsőfoku hatóságok indokai jelen esetben nem alkalmazhatók.

*** Záróvizsgák a baba iskolában.** A debreczeni magy kir. állami bábakepezdében kedden délután folytak le a vizsgálatok. Mint biztosok dr. Sárvary Gyula városi és dr. Ujfalussy József kórházi főorvosok szerepeltek a miniszter megbízásából, a város képviselőiben pedig Körner Adolf tanácsnok és Szabó Kálmán jegyző voltak jelen. A vizsgálatot dr. Kenézy Gyula bábaképző intézeti igazgató vezette, ki még betegsége miatt nem épült ugyan teljesen fel, de lelkiismerete és ügybizgósága amely Kenézy Gyula dr.-t minden téren jellemzi, nem hagyta nyugton most sem s eljött v e z e t n i a v i z s g á l a t o t. A vizsgálatok eredménye kitűnőnek mondható negyvenkilenc növendék volt az intézetnek

s a tanfolyam öt hónapig tartott. A növendékek a hozzájuk intézett kérdésekre érthető és világos feleleteket adtak, miből meglátszik, hogy az öt hónapos tanfolyamot a legszorgalmasabban töltötték el. A szép siker természetesen az ott működő két tanárt: dr. Kenézy Gyula igazgatót és dr. Czákó Vilmos tanársegédet dicséri.

* **A szalmakalap tanfolyam** tegnapi délután, tegnap délután a felügyelő bizottság megalakult és pedig Szabó Kálmán, Kubek Erzsébet és Vasárhelyi József nétagokból, továbbá Dóczy Géza, Grünwald József és Komáry László férfitagokból áll, kik gondoskodnak a tanfolyam nétagjainak ingyenes elhelyezéséről.

* **Népiünnepély.** — A dalegylet felhívása. — A debreczeni dalegylet augusztus hó 1-én a nagyerdőn népiünnepélyt rendez, mely alkalommal a tűzijáték bevezése után este 8 órakor a vígadó előtt bekerített helyen a zene-pavillon helyiségében a helybeli négy dalekylet a Rác Károly közreműködésével dalestélyt tart, melyhez az előkészületek megtételén, a műsor a következőket helyezi kiállításba: 1. Nyitány Rác Károly zenekara által 2. «Régi magyar népdal egyveleg»: előadja az ifjusági dalkör Boros Lajos karnagy vezetésével 3. «Szabadságda» Hubertól: előadja a kereskedő ifjak dalköre Fenczel Rudolf karnagy vezetésével 4. «Nemzeti zászló» Hubertól: előadja a munkás dalegylet Kellert Sándor karnagy vezetésével 5. «Bátonyi dalok» Gaáltoi előadja a debreczeni dalegylet Macsai Sándor karnagy vezetésével. Az előzőek:

* **Az iparfelügyelőség decentralizálása.** Van a kereskedelmi miniszteriumban egy iparfelügyelőség, mely jelenleg 10 iparfelügyelőből áll. Feledata az ipar érén előforduló mozzanatok figyelemmel kísérése, minden jóvala törekvést pótolni, az iparkutatást ellenőrizni. Az intézmény be is vált, csak az a hibája van, hogy a központból nem lehet közvetlen impressziót szerezni a kerületek ipari mozgalmairól. Ezért elhatározták, hogy decentralizálják az iparfelügyelőséget a vidékre helyezik ki. Tekintettel arra, hogy Debreczen ipari központ, egyik iparfelügyelőség székhelyeül városunk is ki van jelölve. — E tárgyban a kereskedelmi és iparkamara legközelebbi ülésén indítványt is tesznek.

* **Megnyílt szárnyvasút.** A magyar királyi államvasutak debreczeni üzletvezetőségének kezelése alá tartozó tiszapolgár—nyiregyházi h. é. vasút tiszapolgár—büdsszentmihályi szárnyvonalát, a személy és podgyász forgalomra berendezett «Egyházerdő» feltételek megállíthattatva július 16-án a nyilvános forgalomnak átadták.

* **A hol nem unatkoznak.** A rekkenő nyári meleg nappal után jól esik az estét hűsön és kellemes eltölteni és ez a különféle helyiségek közt a Bika orpheumában sikerül legjobban. Ott a szabad levegőn kellemesen mulathatni a sikerült és változatos programján Angelotnak. Igazán dicséretet érdemel a teljes magyarsága ebben Angoleti hűsöses segítők az ügyes Rólland sikerült magyar cupléval, na meg a bájos Molnár Anna kedves játéka énekesnő szép magyar dalaival. A megjelenésekkor már kitapsolt énekesnő egyik fővonzere az orpheumnak sikerült és kedves mutatvány a galamb királyné mutatványa és Pick Paula anipód mutatványai bamulatra méltók kellemes a zaradékol előadott Barisson imitálás, melynek mind az öt játszó tagja igen ügyes, de legbájosabb köztük az isteni Rólland kisasszony.

* **11 forintos buza ár.** A heddi nap meghozta a gabonárák emelkedésének újabb stadiumát, a buza ára 11 forint lett. A budapesti gabonatőzsdén ma történt az első ilyen adásvétel, meg pedig pestmegyei buzában, de csakhamar a hevesi ár is elérte ezt a színt. — A külföldi piacok voltak ma is a hausse irányzat mozgató elemei. London és Amerika magasabb árakat jeleztek, Berlinből pedig rohamos árdragulást adtak hírt: mindz erős hatással bír a mi piacunkra is. Elénk kereslet fejlődött ki, amely az aránytalanul kisebb kínálatnak szívesen koncedált

magasabb árakat s így az üzlet egész vonalán emelkedést idézett elő. A buza, bár forgalma alig volt 15000 métermáza, 10—15 krajczárral, a rozs ugyanennyivel, a zab 8—10 krajczárral drágult egy két óra alatt, úgy, hogy az árfolyam csakhamar túllépte a 11 forintos határt. Renekivül érdekes dolog az, hogy ebben az erős hausse irányzatban a budapesti gabonatőzsde irányítja az egész világ gabona forgalmát, a budapesti piacról a legsűrűbb tavitatváltás folyik nem csupán a kontinentális börzékkel, hanem Liverpoolal, sőt New-Yorkkal is. Ma Budapest a szoros értelmében középpontja a gabonabörzék érdeklődésének az egész földkerekségen. — A budapesti tőzsde árfolyamképében ma látható legelőször a 10—11 forintos árnívó teljes érvényesülése. A készáru-üzlet és a határidő-üzlet tabelláiban ugyanis sehol sem látható 10 forintnál alacsonyabb buzaár, s a legsilányabb minőség is 10.30 forinttal vag jegezve. — A gabonárák gyors és nagymérvű emelkedésének következményeképpen kezd a külföldi gabonaverseny jelentkezni vamerületünkön. Triesztből jelentik, hogy oda két nagy hajórakomány érkezett orosz rozssal, amelyet Bécsbe fognak szállítani. A bécsi börzén pedig az a hír volt ma elerjedve, hogy ott 1500 vagonrakomány orosz búzát vásároltak ősi szállításra.

* **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter megengedte, hogy kiskorú Kóhón Lipót és Adolf debreczeni illetőségű és ugyanitt lakosok, vezetéknevüket K e l e t i - r e változtassák.

* **Találtatott 10 drb. kulcs** összekötve a hatvan utcán, tulajdonosa átveheti Thieszen Arthur urtól Darabos utca 988.

KÖZGAZDASÁG.

Mütrágyák alkalmazása a takarmánynövények alá.

— A Debreczeni eredeti közleménye —

Ama nagy keresletben, mely a mütrágyák vásárlása iránt napjainkban mutatkozik, lenyeges szerep jut a takarmánynövények nagyban termelőinek is és nem ok nélkül, mert a takarmánynövények épp oly igényesek a talaj termőerejét és tápanyagát illetőleg, mint bármely más kultur növény. Ilyen téves azon felfogás, hogy a terménynövényeknek nem kell jó talaj, mert azok a tápanyag visszapótlás nélkül is meghozzák minden évben a jó termést.

Nézzünk csak egy oly luczernást vagy egy oly rétet, melylyel a vetés, illetve alakítás után hosszú évek során át mit sem törődnek s egy olyat, mely minden évben a megfelelő ápolási munkában részesül s időnkint még trágyát is kap. Mig ez utóbbin a növény erőteljesen diszlik, a gyeptartós és sűrű állományu, addig az előbbit hezagos foltok jellemzik, mely foltok később a legkülönfélébb gyomok tanjárára lesznek.

Ily luczernásra vagy rétre nem érdemes azután a kaszát sem koptatni, mert a mi meg látható a talajon az alig képvisel valami értéket, annyit bizonyára nem, hogy a kaszálás és betakarítás költségét megtértené.

Takarmánynövényeinket tehát, legyenek azok akár a réten akár a legelőn, legyen az löher, luczerna, zabos bököny vagy csalamádé, egyaránt ápolni kell s ez ápolási munkák egyik legfontosabbika: a trágyázás.

A löheret sokan a talajkimélő növények közé sorolják, mert tarló és gyökmaradványokkal, a talajtól kivont nitrogént és kálium nagy mennyiségben visszaszolgáltatja, bár igaz ez állítás, mindazonáltal visszapótlást a löherrel bevetett talaj is igényel s különösen foszforsavat és meszet. A foszforsavat szuperfoszfát, a meszet mész és gipsz alakjában adjuk — és pedig ha a löher védő növényé, akkor tavasszal a vetés előtt. A gipsz kat. holdanként 23 % mennyiségben használandó tavasszal s földoloz az, hogy oly időben hintessék el, midőn esőre van kilátás, mert egyébként hatása bizonytalanabb. A meszet ősszel

hintjük el és sekély szántás által a talajjal azonnal összekeverjük, vagy pedig elszerűk tavasszal, de jóval a vetés előtt. Ujabbban a szuperfoszfát gipszet használják fejtrágya gyanánt, kat. holdanként 23 % mennyiségben, mely tavasszal lesz elszórva s jól alá fogasol. Nitrogén trágyára a löhernek nincs szüksége, mert a nitrogén szükségletét egyéb forrástól képes fedezni. Káliutrágya homoktalajon jó sikert eredményezhet.

Luczerna alá bár a közvetlen istálló trágyázás is elég jó, de a mütrágyák jobb eredményt nyújtanak. Trágyázni feltétlenül kell, mert a luczerna a talajt éppen kibaszálja: Egy közép terméssel 90 kg. nitrogén, 20 kg. foszforsavat 50 kg. káli s 90 kg. meszet vonunk ki. E tápanyagok tehát, visszapótlásra szorulnak és pedig különösen a foszforsavas mész.

A foszforsavat ősszel, szuperfoszfát vagy Thomas salak alakjában adjuk. Ha a védő növény őszi rozs, akkor a rozs vetés előtt elszórunk 3 q. Thomas salakot s ezt alászántjuk ha pedig a növény árpa, akkor ősszel szintén elszórunk 2 q. Thomas salakot és még a tavasszal a vetés előtt 1 szuperfoszfátot. A gépezet a luczerna ép úgy meghalálja mint a löher.

A zabos bököny erős trágyázást kíván, s minél több tápanyaggal bír a talaj, annál jobb termést várhatunk. Itt már nitrogén trágyát is használhatunk, különösen chililétromot fejtrágya gyanánt akkor, ha a zabos bököny fejlődésében hátra maradt volna. A szuperfoszfát hatása itt is szembe ötlő.

A csalamádéra névze ugyanaz áll oly megjegyzéssel, hogy a foszfát trágyáknak adandó elsőbbség.

A rétek és legelők mütrágyázása annál is inkább ajánlható, mert egy trágyafelének a talajba való kebelezése sem sikerülhet és legelőknél, mint a mütrágyáé, s mert egy rétek, mint a legelők növényzetének kihalásának értékesítése több éven át cseleztatik.

Réteken és legelőkn a foszfortrágyák alkalmazása a legfontosabb. Ezek mellett homok talajokon a káli trágyák is használhatók és pedig egy egymagában, mint foszfortrágyával vegyest: mint káli foszfát de az elölönlött elhíntes jobb. Nitrogén trágyát a rétek és legelőkn nem annyira mütrágya, mint inkább komposzt vagy trágyalé alakjában adunk.

J. A.

Budapesti gabonatőzsde

július 29

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

B u z a	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági	76	10.50—10.50	80	10.60—10.50
"	77	10.60—10.70	81	10.65—11.00
"	78	10.70—13.75	82	—
Tiszavidéki	79	10.80—10.80	—	10.55—11.00
"	76	0.60—10.70	80	—
"	77	10.75—10.8	81	10.60—11.30
Pestvidéki	78	10.80—10.85	82	10.90—11.25
"	79	10.85—10.95	—	—
"	79	10.55—10.65	80	—
Fehérmegyei	76	10.0—10.25	81	—
"	78	10.75—10.80	82	10.95—11.00
"	79	10.50—10.90	—	10.90—10.65
Bácskai	76	10.55—10.55	80	—
"	77	10.70—10.25	81	10.65—11.00
"	78	10.75—10.30	82	10.90—11.25
Észak magy	79	—	80	—
"	78	—	81	—
"	79	—	82	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogram
Rozs elsőrendű	70—72	7.65—7.75
" másodrendű	—	7.55—7.65
Árpa takarmánynak	60—62	5.60—6.15
" égetni való	62—64	5.65—6.15
" serfőzdei	64—66	4.35—4.05
Zab	39—41	4.25—3.95
Tengeri bánsági	—	4.10—4.30
" más nemű	—	3.35—3.90
Répeze bánsági	—	3.20—4.50

Sertésvásár.

július 29

Kőbányai sertéspiaccz. Szerbiai: Neuzé (páronként 320 kilogrammon feletti súlyban) 53—54 krajczárig, közép (páronként 250—

260 kilogramm súlyban) 54—55 krajczárig könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) 53—54 krajczárig.

Sertéslétszám: 1897. évi július 25-ik napján volt készlet 30.943 darab, 1897 július hónap 26-ik felhajtott 528 drb, 1897 július hónap 26-ik napján elszállított 321 drb. 1897 július hónap 27-ik napjára maradt készletben 31.150 drb. A hizott sertés üzlet-rányzata változatlan.

Sertés-konzumvásár. A földmiveltés miniszter a sertéseknek a budapesti sertéskonzum vásárról a vidékre való szállítását rendelet útján beszüntette. A vidékre ezentúl csak Kőbányáról lehet sertéseket szállítani.

CSARNOK.

A prágai ghetto-ból.

— Kohn S. zsidó történetei. —

Fordította: ifj. **Móricz Pál.**

Egyedül jogosított magyar fordítás

A csipkekereskedő.

ÖTÖDIK FEJEZET. 37.

— A kazov már ki van fizetve! — szöjt a sötétben a másik szobasarkból a bácsi.

— De hogyan? — kérdezte Kele esodálkozva.

— Én fizettem ki. Hisz talán én is ettem abból a húsból, vagy mi? Vagy talán, mióta éveken át nyakatokon tekergek, ehezettetek csak egyszer is?

És Bresnitz felállt s hogy hihetőleg a további magyarázatokat kikerülje, a homályban is látni lehetett, szobája felé indult, de Kele, ki életében először kétkedett bátyja szavaiban, megállította:

— Bátyám, mondta lehető lágyssággal, hogy szavainak a sértő élett enyhítse, hisz nekem sem volt pénzed, tehát miből fizetted a mészárosot ki?

— Az öreg ezüst óráim már régóta borszagott, hol késve, hol előbbre járt, majd meg ment is állott, úgy hogy sohasem tudtam volna, hányat is ütött az óra... Gondoltam hát, ezt az untam-ot (disztelen tárgy) minek ezepelem. Eladtam. Hét forintot adtak érte. Három forint húsz krajczárt a mészárosnak fizettem belőle. Négyfont húst pedig holnapra, péntek estére, a sabbesre rendeltem, — és azután — úgy sem hallgathatnám el örökre — egy forintot meg a törvénytörzőnek adtam.

— A törvénytörzőnek? — ugyan! de miért?

— Hisz előbb-utóbb így is csak meg kell tudnod... Huguet Florián Gentben — Bresnitz nagyot nyelt — a váltót, mit a férjed aláírt, bepanaszolta.

— Hát már esedékes? — mondta Kele és én bánatomban (Zore) egész elfelejtettem.

No igen, magyarázta Bresnitz nyomottan, a törvénytörzők rendesen a lakásra szokott jönni, a mikor te meg az üzletben szoktál lenni — így hát elhallgattuk előttem. Magától értetődik, hogy a fizetésre lettünk itélve — és mivel fizetni nem tudunk, megzalogolnak bennünket.

— Minket zálogolnak meg?! — szöjt Kele, hisz már pár testi rongyunknál nincsen egyebünk, ezt csak nem téphetik le rólunk.

— Na... elfelejtetted a csipkéket...

— Az is igaz! Ezeket a szép portékákat egész elfeledtem, mondta Kele egész elkeseredve.

— És én egy forintot adtam neki, hogy sabbesz előtt ne zavarjon bennünket és így majd csak a jövő héten jön a nyakunkra.

— És avval mit nyertünk? — kérdezte Kele.

— Igen sokat. Mindenekelőtt a szombatunkat nem fogják megzavarni, ha már fát és húst is rendeltem a sabbesre, aztán pedig — hetfőig — ki tudja, hátha megsegít az Isten?

— Ha segíteni akart volna rajtunk, el-lenkedett Kele, akkor már előbb is segíthetett volna.

— Micsoda helytelen beszéd ez! — dorgálódzott Bresnitz haragosan. Már az istennek is te akard diktálni, hogy mikor segítsen rajtad?

— Már mint segíthetne mi rajtunk az Isten? Hirsch Lucka most ismét beleegyezett a beszédbe.

— Tudja ő azt jobban, mint te, mondta Bresnitz nyugodtan, — az nem a te gondod!

— No biz Isten, akkor már nesz-t (esoda) kell eselekednie.

— Vagy talán azt hiszed, hogy ha maga is úgy akarja, hogy nem tehet esodát is? Annyit azonban mondhatok Reb Hirsch, hogyha az Úr segíteni akar, segít is — hogy mint? Azt magam sem tudom, hanem egész nyugodtan megbizok a mindenhatóban.

Sajátságos volt ez öreg, tapasztalt, okos ember, erős hite, hogy még most is reménykedett, a mivel különben a szegény, megviselt asszonykát is egy kicsit megnyugtatta.

— Bátyám! — szöjt Kele rövid szünet után: Te okos ember vagy, belátásod is van. Én holnap már ki sem megyek a piacra. Mit gunyasztanék ott tétlenül a hidegben. Hisz a könyveimet is alig bírom visszafajtani, amidőn Feivel Opermann és felesége oly gunyosan bámulnak o't reám. Nagy áldozatomba tehát nem kerül, ha itthon maradok, — árulni úgy sem árulok semmit! És ha véletlenül mégis kerülne olyan vevő, ki egyszerre félrőf fekete csipkét parancsolna, beszélt keserű tréfával

tovább, hogy ha maga Eljohann hanovi (Éliás próféta) jönne is hozzám s az egész áruraktáramat megakarná vásárolni, akkor sem szolgálhatnék neki, hisz a jövő héten már Huguet zálogolni fog és már többé nincsen semmink!

° A mentő megtestestült gondolata. Az Istentől küldött mentő.

Folyt. köv.

Nyilt-tér.

A selyem el van égve! ezt szokták mondani a hölgyek, ha az illető ruha darabok igen sokszor már a **2-ik 3-ik viselet után** a hajtasokban elhasadnak vagy **mint a vatta** szétmálnak; ezen jelenség nem a „véletlen“ által okozott elégés! hanem a selyem, hogy az vastagabbnak s mégis **olcsónak** tűnjék fel **tudatosan** leszen **csinn és phosphor savval** páczolva, melyek a nyersselyem érszárait mintegy szétrágnak, „az ilyenemű festési eljárást „**megterhelésnek**“ nevezik! mentül jobban óhajtják a selymet megnehezíteni, annál több **csinnfürdőn** megyen az keresztül, hogy az ezen mértet tökéletesen magába szívja. Az így festet selyem — a **legnemesebb szövés!** — a halálsírját tehát még mielőtt az a szövőszékre kerülne, már is magában rejti. Az ilyen szálaból készült **ugynevezett** selyem szöveteknek, rövid használat után természet-szerűen szakadozniok kell mint a gyújtó kanócznak aszerint amint azok többé vagy kevésbé terheltek meg. — A drága öltözék (készítési díjjal együtt) tökéletesen értéktelen. Az én **valódi selymeimből** szivesen küldök postafordultával **porto és vámmentesen** mintákat **Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyárai Zúrichben.**

GÖRBERSDORF

Klimat. gyógyintézet tüdőbetegek számára
1896. július 28-án.

Alólirott, mint a görbersdorfi tüdőbetegek klimatikus gyógyintézetének tulajdonosa segíteni akarván a szenvedő emberiségén, örömmel hozom nyilvánosságra, hogy gyógyintézetemben a

„Margit“ Magyar Selters

gyógyvizet 1897 óta állandóan a legjobb eredményel alkalmazom a **légutak hurutos bántalmainál.** A Margit-víz gyógyintézetemben is kivívta magának a megérdemelt **Magyar Selters gyógyviz** elnevezést. A legtisztább lelkiismerettel ajánlom ezen kiváló gyógyviz alkalmazását orvostársainoknak és a mellbajokban szenvedő emberiségnek is.

Dr. Theodor Römler.

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK Vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. sz. a.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound“ lokomobiljait, teljesen vashól készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsolóit, Stibor-féle körfűrészzeit, kaszáló és aratógépeit,

továbbá **SCHLIK-féle ekéit, vetőgépeit, boronait és egyéb gazdasági gépeit.**

A Fairbanks-féle mérleggyár kizárólagos képviselője.

Arjogyzék ingyen és bérmentve.

Izraelita család, Menhardon szepesmegyei városban, tizenegy éves leányát a magyar nyelv elsajátítása végett a jövő iskolai évre cserébe szeretné adni, egy iskolás gyermekért.

Az itteni népiskolán kívül házuknál nevelő is van.

Platzner Zsigmond,
kereskedő, Menhard.

Egyedüli eladás DEBRECZENBEN:
BAUER és TÁRSA
cégnél

246.

Az István gőzmalom társulat GYÁRTMÁNYAINAK ARJEGYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbe léptetett eladási fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL.
Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kilo
A Asztali dara nagyszemű	19.20
B Szinte " aprószemű	18.80
C Kenyérliszt	18.20
1. Lángliszt kivonat	17.80
2. Elsőrendű zsemleliszt	17.40
3. Zsemleliszt	17.00
4. Elsőrendű kenyérliszt	16.60
5. Közép kenyérliszt	16.20
6. Kenyér liszt	15.80
7. Bárna kenyérliszt	15.40
8. Takarmány liszt	15.00
11. Fűző korpá zsákkal	4.60
11. " " " " " " " " " " " "	4.40
12. Durva korpá zsákkal	3.80
12. " " " " " " " " " " " "	3.60
12. " " " " " " " " " " " "	3.40
12. " " " " " " " " " " " "	3.20

A zsákok súlytartalma, teljslyt tiszta súlynak véro.

A. D. 0 - 0 " " " " " " " " " " " "

7. és 8. szám 70

11. és 12. szám 50

Debreczen, 1897. július 29.

Női zenekar

Vilmos söresarnokban.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy vendéglőmben mai naptól, azaz f. hó 28-tól kezdve egy elsőrendű, igen jól szervezett

női zenekar

fogja a n. é. közönséget válogatott magyar műsorral mulattatni.

Kitűnő italok és a legjobb magyar konyha áll a n. é. közönség rendelkezésére.

Számos látogatásért esd

Breyer M. Károly

kezelő vendéglős.

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékok észlelünk sietünk az eltüntetni, nehogy nagybodjék, de ha ez testi egészségünknek az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, fájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hát ez vétkes könnyelműség, mely később keservesen megbosszulja magát rajtunk, mert valamin a kis szakadékból nagy lesz, ép úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. — **A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendellen működése** amit — idejekorán használva. Egger kellemes ízű Sodapasztillája csakhamar beszüntett (1 doboz ára 30 kr.) **A tüdő, torok és mellbajok, köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek.** — Egger kitűnő ízű Mellpasztillája megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal, (1 doboz 50 és 1 ft. Próbadoz 25 kr.) — Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár: **Nádorgyógyásztár.**

(Dr. Egger Leó és Egger J.)

Budapest, Váci-körút 17.

Sztojkaí ásványvíz

városunkban a legolcsóbb és legjobb üdítő ital, **kitűnő borvíz, egészséges és kellemes; gyomorbetegségekben páratlan csoda hatással bír.** — Orvosi tekintélyek által különösen ajánlva

friss töltésben megérkezett

Ezen ásványvíz a legújabb vízemelő és töltőgép készülékekkel töltik, a levegőnek tökéletes kizárásával, miért is mindenki, ki ezen friss töltésű ásványvízzel él; tényleg ugyanazon kellemes szénsavgyöngyöktől buzgó kristálytisza vízzel kapja, mint a hogy az a forrásból előtör. —

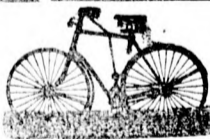
1 láda 40 drb 1/2 lit. üveg 4.20 kr. — a láda és üvegek 1.50 krért vissza vétetnek.

Kapható:

KONTSEK GÉZA

fűszer üzletében

Debreczen, Kossuth-utca,
valamint a legtöbb vendéglőben.

Keszler A. műszerész,

DEBRECZEN, a kereskedelmi akadémia épületében.

Eredeti amerikai varrógépek,

angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Biczikli részek legolcsóbban csakis nálam kaphatók, valamint mindennemű javításokat **műszerész műhelyemben** pontosan **méréselt árak** mellett készítek.

Varrógépek, kerékpárok, írógépek, orvosi műszerek, fog-furgép, villanygépeket, mullábakat és mindenféle testhord készülékeket mérétek után készítek és javítok.

Nyilvános figyelmeztetés!

Az eső egyedüli varrógép- és kerékpár- műszerész javítóműhelye örvényes iparra egyedü Debreczenben.

